

فشار در شاره‌ها و محاسبه آن

قسمت سوم

جاء خالی

- هر یک از جمله‌های زیر را با عبارت مناسب کامل کنید.
- (آ) نیرویی که شاره ساکن به دیواره ظرف وارد می‌کند، بر آن است و ناشی از شاره به دیواره است.
- (ب) که به یک سطح درون شاره وارد می‌شود، به صورت نسبت اندازه نیروی عمودی وارد بر این سطح به مساحت آن تعریف می‌شود.
- (پ) فشار ناشی از مایع به شکل ظرف بستگی و در نقاط همتراز است.
- (ت) فشار در سطح دریای آزاد در حدود پاسکال است که به آن نیز می‌گویند.

درست یا نادرست

۳۰

درستی یا نادرستی هر یک از جمله‌های زیر را مشخص کنید.

(آ) فشار کمیتی برداری است.

(ب) هرچه از سطح زمین بالا برومی، فشار و چگالی هوا کم می‌شود.

(پ) در محفظه کوچک گاز، اختلاف فشار در نقاط مختلف داخل محفظه تأثیرگذارد.

انتخاب کنید

۳۱

برای کامل کردن هر یک از جمله‌های زیر، عبارت مناسب را از داخل پرانتز انتخاب کنید.

(آ) یکای فشار در SI، پاسکال است که به صورت ($1\text{N} \cdot \text{m}^{-2}$) ($1\text{kg} / \text{m} \cdot \text{s}^2$) تعریف می‌شود.

(ب) با افزایش عمق از سطح شاره، فشار ناشی از شاره (کاهش - افزایش) می‌یابد.

(پ) هر bar (معادل 10^5 Pa ، $10^6 \times 10^5 \text{ Pa}$) است.

بیرونی مفهومی

۳۲

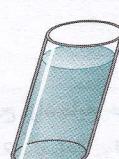
درونو هر یک از ظرف‌های زیر مایع ریخته شده است. جهت نیروهای وارد بر دیواره‌ها و کف ظرف از طرف مایع را رسم کنید.

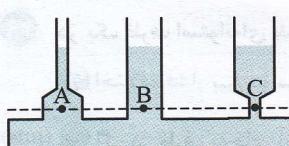
(پ)

(ب)

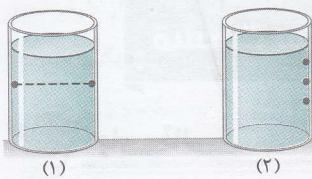
(آ)

در علوم سال نهم دیدید که فشار در نقاط همتراز یک مایع ساکن مانند نقاط A، B و C در شکل روبرو یکسان است و به شکل ظرف بستگی ندارد. سازگاری این موضوع را با رابطه $P = P_0 + \rho gh$ توضیح دهید.
(صفحه ۷۴ کتاب درسی)

۳۳

۳۵

روی بدنۀ ظرف استوانه‌ای شکل (۱) دو سوراخ همان‌ارتفاع و همان‌اندازه، اما روی بدنۀ ظرف استوانه‌ای شکل (۲) سه سوراخ همان‌اندازه در ارتفاع‌های متفاوت ایجاد می‌کنیم. سوراخ‌ها را می‌بندیم و ظرف‌ها را پر از آب می‌کنیم. اگر سوراخ‌ها را باز کنیم؛

(آ) در هر یک از ظرف‌ها، آب چگونه از سوراخ‌ها خارج می‌شود؟

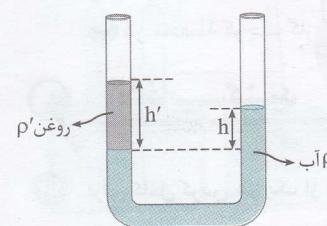
(ب) سه نتیجه این آزمایش را بنویسید.

۳۶

رابطه $P_2 = P_1 + \rho gh$ اختلاف فشار قله دماوند و سطح دریا را حدود ۷۴ کیلوپاسکال اندازه می‌گیرد درحالی که اندازه‌گیری دقیق مقدار واقعی آن را نزدیک به ۵۰ کیلوپاسکال نشان می‌دهد. علت را توضیح دهید.

۳۷

در یک لوله U شکل حاوی آب مطابق شکل مقابله مقداری روغن ریخته‌ایم؛

$$\frac{h'}{h} = \frac{\rho}{\rho'}$$

که در آن ρ' چگالی روغن، ρ چگالی آب، h' ارتفاع ستون روغن و h ارتفاع ستون آب است.

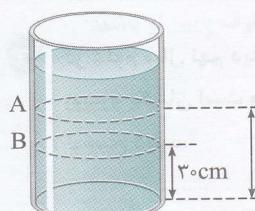
۳۸

بیرسترهای محاسباتی

در ظرفی مایعی به چگالی 10 g/cm^3 قرار دارد. فشار ناشی از مایع را در عمق 20 cm از سطح آزاد مایع حساب کنید. ($g = 10 \text{ N/kg}$)

۳۹

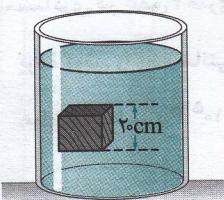
در یک ظرف استوانه‌ای بلند، مطابق شکل مقابله مقداری آب به چگالی 1 g/cm^3 می‌ریزیم: ($g = 10 \text{ m/s}^2$)

(آ) اختلاف فشار بین دو سطح A و B را بدست آورید.

(ب) اگر در ظرف به جای آب، روغن مایع به چگالی 800 kg/m^3 بریزیم، اختلاف فشار این دو سطح چه‌قدر می‌شود؟

۶۵

فصل سوم: ویژگی‌های فیزیکی مواد

جسمی مکعبی به طول ضلع 20 cm درون شاره‌ای غوطه‌ور و در حال تعادل است (شکل روبرو).

فشار در بالا و زیر جسم به ترتیب برابر 10^4 و 10^6 کیلوپاسکال است. چگالی شاره چند کیلوگرم بر

$$\text{متر مکعب است?} \quad (g = 10\text{ N/kg})$$

۴۰

۴۱

۴۲

۴۳

۴۴

۴۵

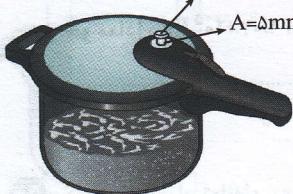
۴۶

۴۷

وزنه‌ای که روی روزنۀ خروج بخار آب، روی درب زودپزی 5 mm^2 است (شکل روبرو). جرم وزنه‌ای که روی

این روزنۀ باید گذاشت چه قدر باشد تا فشار داخل آن در 3 atm نگه داشته شود؟ فشار بیرون دیگ

$$\text{زودپز را } 1\text{ atm} \text{ بگیرید.} \quad (1\text{ atm} = 10^5 \text{ Pa}, g = 10\text{ N/kg})$$

درون ظرف استوانه‌ای به قطر قاعده 20 cm آب ریخته‌ایم. اگر فشار متوسط آب وارد بر کف ظرف $10^5 \times 10^5 \text{ Pa}$ باشد، نیرویی که آب بر کف

$$\text{ظرف وارد می‌کند، چه قدر است?} \quad (\pi = 3)$$

اگر ارتفاع جیوه درون ظرفی 20 cm سانتی‌متر و مساحت کف ظرف 50 cm^2 سانتی‌متر مربع باشد، نیروی وارد از طرف جیوه بر کف ظرف چند نیوتون

$$\text{است?} \quad (\text{چگالی جیوه } 13/6 \text{ g/cm}^3 \text{ و } g = 10\text{ N/kg})$$

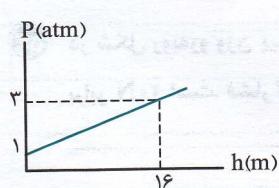
اگر مساحت قاعده ظرف استوانه‌ای شکلی 25 cm^2 باشد و درون ظرف یک لیتر آب بریزیم، نیروی وارد از طرف آب بر کف ظرف چند نیوتون

$$\text{است?} \quad (\text{چگالی آب } 1000\text{ kg/m}^3 \text{ و } g = 10\text{ N/kg})$$

فشار در عمق 4 m متری آب را حساب کنید. (چگالی آب 1000 kg/m^3 و $g = 10\text{ N/kg}$ و فشار هوا در محل 10^5 Pa است.)

فشار هوا در سطح دریاچه‌ای 10^5 پاسکال است. فشار در چه عمقی از این دریاچه 400 kPa است؟ (چگالی آب 1000 kg/m^3 است و $g = 10\text{ N/kg}$ را در نظر بگیرید.)

اگر نمودار تغییرات فشار در نقاطی از مایع بر حسب عمق نقاط، مطابق شکل باشد، چگالی مایع را حساب کنید. ($g = 10\text{ N/kg}$ و یک اتمسفر را 10^5 Pa فرض کنید).

شناگری در عمق ۴ متری از سطح آب دریاچه‌ای شنا می‌کند. فشار ناشی از آب و همچنین فشار کل در این عمق چه قدر است؟ اگر مساحت

پرده‌گوش را یک سانتی‌متر مربع (1cm^2) فرض کنیم، بزرگی نیرویی که به پرده‌گوش این شناگر وارد می‌شود چند نیوتون است؟ فشار

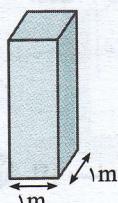
$$\text{هوای محیط را } 10^5 \text{ Pa بگیرید.} (\rho = 1\text{g/cm}^3, g = 10\text{N/kg})$$

در چه عمقی از دریا، فشار ده برابر فشار جو در سطح دریا است؟ (چگالی آب دریا را 10^3 kg/m^3 و $g = 10\text{N/kg}$ فرض کنید و فشار

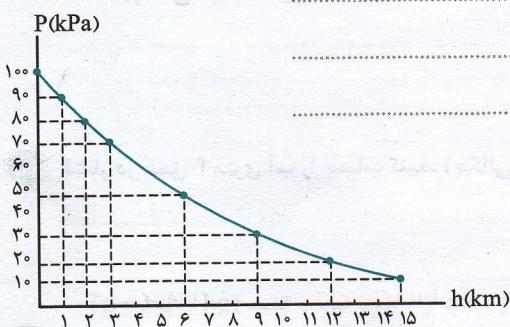
$$\text{جو معادل } 10^5 \text{ Pa است.}$$

درون ظرفی استوانه‌ای به ارتفاع ۲m آب و جیوه ریخته‌ایم. اگر فشار وارد بر کف ظرف ۳ برابر فشار هوا در محل باشد، ارتفاع جیوه در ظرف

$$\text{چند متر است؟} (\rho_{\text{آب}} = 1\text{g/cm}^3, \rho_{\text{جیوه}} = 13\text{g/cm}^3, P_{\text{آب}} = 10^5 \text{ Pa}, \text{و } g = 10\text{N/kg} \text{ می‌باشد.})$$

یک ستون به سطح مقطع 1m^2 درنظر بگیرید که از سطح دریای آزاد تا بالاترین بخش جو زمین ادامه می‌یابد (شکل روبه‌رو). اگر فشار هوا را در سطح دریا 1bar درنظر بگیریم، چند کیلوگرم هوا در این ستون فرضی وجود دارد؟ با توجه به نمودار تغییر فشار هوا بر حسب ارتفاع از سطح زمین، چند درصد این جرم تا ارتفاع ۹ کیلومتری این ستون فرضی قرار دارد؟ ($g = 10\text{N/kg}$)

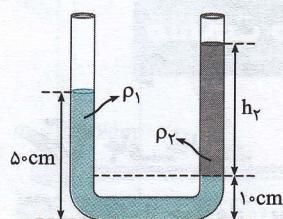
چگالی میانگین هوا تا ارتفاع ۳ کیلومتری از سطح دریای آزاد حدود $\bar{\rho} = 101\text{kg/m}^3$ است. با استفاده از رابطه $P = \bar{\rho}gh$ ، فشار هوا در فریدون شهر با ارتفاع ۲۶۰۰ متر از سطح دریای آزاد را حساب کنید. (فشار هوا در سطح دریای آزاد 1bar و $g = 10\text{N/kg}$ فرض شود.)

در شکل روبه‌رو وزن پیستون 40N و سطح مقطع آن 50cm^2 می‌باشد. فشار هوا در محل 10^5 Pa و نیروی قائم F برابر 20N است. فشار گاز زیر پیستون چند پاسکال است؟

۶۷

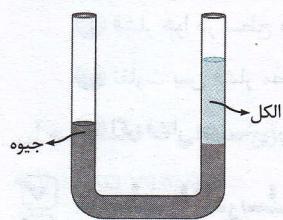
فصل سوم: ویژگی‌های فیزیکی مواد

دو مایع مخلوط نشدنی در شکل مقابل در حال تعادل هستند. ارتفاع h_2 را بدست آورید.

$$(rho_2 = 0.8 g/cm^3, rho_1 = 1 g/cm^3)$$

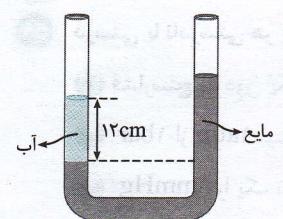
۵۲

در شکل رو به رو اختلاف ارتفاع جیوه در دو شاخه ۴ cm است. ارتفاع الكل چند سانتی‌متر است؟

$$(چگالی الكل و جیوه به ترتیب 800 kg/m^3 و 13600 kg/m^3 است.)$$

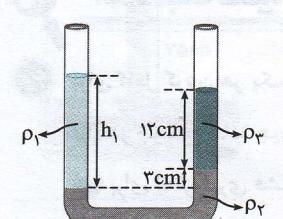
۵۳

در شکل مقابل آب به چگالی $1000 kg/m^3$ با مایعی مخلوط نشدنی به چگالی $0.8 g/cm^3$ در تعادل

است. سطح آزاد مایع چقدر بالاتر از سطح آزاد آب است؟

۵۴

در شکل رو به رو سه مایع مخلوط نشدنی درون ظرف U شکل در تعادل‌اند.

$$\text{اگر } rho_1 = 1/2 g/cm^3, rho_3 = 2 g/cm^3 \text{ و } h_1 = 20 cm$$

۵۵

یادداشت